

Shakespeare

CYMBELINE.

(Fordította: Rákosi Jenő)

AMTAK Bt, 2025

Cop. AMTAK Bt, 2025

Felelős szerkesztő: Varsányi József

**Kiadó: AMTAK Bt, 2040 Budaörs, Semmelweis
u. 6/B.**

06 20 218 6762 amtakbt@gmail.com

www.amtak.hu

Látogasson el webáruházunkba, és böngésszen!

ISBN 978-615-6907-62-2

Készült: AMTAK Bt, Budaörs

SZEMÉLYEK

Cymbeline, Britannia királya.

Cloten, a királyné fia első férjétől.

Leonatus Posthumus, Imogen férje.

Belarius, száműzött lord, Morgan álnév alatt.

Guiderius,
Arviragus, Cymbeline fiai, Polydore és Cadwal álnevek
alatt, Belarius vélt fiai.

Philario, Posthumus barátja,

Jachimo, Philario barátja, olaszok.

Egy Francia Nemes, Philario barátja.

Cajus Lucius, a római hadak vezére.

Egy Római Kapitány.

Két Brit Kapitány.

Pisanio, Posthumus szolgája.

Cornelius, orvos.

Két nemes.

Két porkoláb.

A Királyné, Cymbeline felesége.

Imogen, Cymbeline leánya az előbbi királynétól.

Helen, Imogen nőcselédje.

**Urak, Hölgyek, római Senátorok, Tribunok,
jelenések,
egy Jós, egy hollandi Nemes, egy spanyol Nemes,
Zenészek,
Tisztek, Kapitányok, Katonák, Követek, és más
Kiséret.**

ELSŐ FELVONÁS.

I. SZÍN.

Britanniában. Kert Cymbeline palotája mögött.

Két Nemes jön.

1. NEMES.

Nincs itt, csak ránczolt homlok: úgy a vérünk
Se jár korunkkal, mint a hogy királyunk
Kedvétől udvaroncunk arcza függ.

2. NEMES.

Mi baj?

1. NEMES.

Leánya, trónörököse,
Kit ő neje (a csak nem régen nőül
Vett özvegy) egyszülött fiának szánt,
Magát egy árva, de derék nemesnek
Adá. Hozzá ment, s most számüzve férje,
A nő fogoly, s külsőleg gyászt visel
Mindenki; bár hiszem, hogy a királyt
Szíven találta a dolog.

2. NEMES.

Csak őt?

1. NEMES.

S ki veszté a leányt; úgy a királynét
Ki legfőbb óhajtá a nászt; hanem
Az udvaronc-szív – bár arcát királya
Kedvéhez szabja – csak örül azon,
Min a király busúl.

2. NEMES.

S mind ez miért?

1. NEMES.

Ki veszté a hercegnőt, érdemetlen
A rágalomra is. A ki nyéré
(Már mint ki elvév; oh a derék
S azért ép számüzött!) olyan, ha párját
Keresnők e világon, némi híja
A mérközőnek mindig volna. Nem
Hiszem, hogy ily külső s bel-tartalom
Jutott kivüle másnak.

2. NEMES.

Tuldicséred.

1. NEMES.

Uram, nem túl azon, a meddig ér;

Sőt megszorítom inkább mértékét,
Semminthogy megszerezném.

2. NEMES.

Ki s mi ő?

1. NEMES.

Nem áthatok egész tövéig. Atyja
Sicilius volt, ki Róma ellenében
Cassibelanhoz fűzte hírnevét;
De czimeit Tenantiustól nyerte,
Kinek dicső, bámult sikerrel szolgált,
Így nyervén a Leonatus nevet.
Volt még a szóban lévő nemesen
Túl két fia, kik akkori csatákon,
Kezökben karddal haltak el, min atyjok
(Már agg s törzsén aggódó) elbusult,
S nem sokkal élt tovább; nemes neje,
Teherben azzal, a kiről beszélünk,
Szülésbe halt. Királyunk fogta pártul
A kisdedet s Posthumus Leonatusnak nevezte;
Fölnevelé s apródjává tévé;
Oktatta minden tudományra, mit
Kora megbirt, s mit ő úgy szítt be, mint mi
A levegőt: mihelyt kapá, és őszsége
Lett tavaszában már. Az udvaron
Élt, s (ritkaság!) dicsérték egyaránt
S szerették: ifjak példaképe volt,
Érettebb kornak mintatűköre,

Tisztes korúknak véneket vezérlő
Gyertek; s kiért száműzetett, nejének –
De hirdeti a nő saját becse,
Mire becsülte őt s erényeit:
Választásából ismerhetni meg,
Minő gyöngy férfi ő.

2. NEMES.

Már tisztelem
Beszédedből is. S kérlek, a király
Egyetlen gyermeke e lány?

1. NEMES.

Egyetlen.
Volt két fia (ha érdemes, jegyezd
Meg), három éves az idősb, a másik
Pólyába' volt, hogy dajka-kéz alól
Ellopták, s nem gyanítják még ma sem,
Hová lehettek.

2. NEMES.

S már hány éve ennek?

1. NEMES.

Mintegy húsz éve.

2. NEMES.

Hogyan hordhatni el királyi vért;

S ily rosszul őrizeni, renyhén keresni,
Hogy nem lelék nyomát.

1. NEMES.

Bár különös,
Vagy a hanyagságon nevetni kell;
Hanem igaz.

2. NEMES.

Hiszem.

1. NEMES.

De hagyjuk. Itt
Jön a nemes, a herczegnő s a királyné.
(*Elmennek.*)

II. SZÍN.

Ugyanott.

A Királyné, Posthumus és Imogen jönnek.

KIRÁLYNÉ.

Nem, lányom, már én rólam azt ne mondhasd,
Hogy én, sok mostoha rossz hireként,
Rossz szemmel nézlek. Foglyom vagy; de im,
Kezedbe adja zárod kulcsait
Őrződ maga. Rád nézve, Posthumus,
Mihelyt megnyertem a sértett királyt,

Valóban, ügyvéded leszek; de még
Dühének forr tüze, s jó volna oly
Türelmesen viselned ítéletét,
A mint javalja bölcseséged.

POSTHUMUS.

Fölség,
Eltávozom ma még.

KIRÁLYNÉ.

Ösméred a
Veszélyt. Én egyet fordulok a kertben,
Mert szánom a meddő szerelmi kint,
Bár a király tilt együtt lennetek. *(Elmegy.)*

IMOGEN.

Galád nyájasság! Csiklandoz simán
E zsarnok ott, a hol sebez! – Legdrágább
Uram, én tartok egy kicsit atyám
Dühétől, ámde – szent hitem megóva –
Nem attól, mit velem dühe tehet.
Te távozol, és én haj türjem itt
Későn korán a bűsz szemek tüzeit,
Vigasztalan egyéb, mint hogy a földön
Van még e gyöngy, kit viszontláthatok.

POSTHUMUS.

Királynőm, hölgyem! Asszonyom, ne sirj!
Okot adok rá, hogy gyengébbnek vélnek,

Mint illik férfihoz. A leghivebb
Férj én leszek, ki csak hűséget esküdt.
Philarionál Rómában lesz lakásom:
Barátja volt atyámnak; én csupán
Levélből ismerem őt. Irj oda,
S szemem betűid' inni fogja, bár
Epéből van a ténta. (*A Királyné visszajön.*)

KIRÁLYNÉ.

Kérlek, gyorsan.
Ha jönne a király, ki tudja, mily
Haragja érne engem. (*Magában.*) Ráveszem,
Hogy erre jöjjön. Én nem bántom őt,
De ő fizet meg a bántalmakért,
És drágán vesz sérelmet. (*Elmegy.*)

POSTHUMUS.

Életünk
Hosszára nyujtsuk bár bucsunk', csupán
Az indulás irtózata növekszik:
Isten veled.

IMOGEN.

Nem, várj még egy kicsit.
Ha csak friss légre nyargalnál, rövid
Voln' ez bucsunak. Nézd, szerelmem, ezt:
Anyámé volt e gyémánt: vedd, szívem;
De tartsd meg, míg más nőért nem esengsz,
S a míg él Imogen.

POSTHUMUS.

Másért? Hogyan!
Jó Isten, add nekem, mi az enyim,
S más ölelésitől válaszszon a
Halál bilincse el. Itt, itt maradj!
(*Újjára húzza a gyűrűt.*)
Mig érzék rajta tart. S mint árva énem'
Cseréltem nagy károddal rajtad, legszebb
S legédesebb, úgy apróságainkon
Is mindig csak nyerek: viseld ezt értem:
A szerelem békója; ráteszem
Im, a legszebb fogolyra.
(*Karpereczet tesz karjára.*)

IMOGEN.

Istenek!
Mikor látlak viszont?

POSTHUMUS.

Ah, a király!
Cymbeline és Urak jönnek.

CYMBELINE.

Hitvány kölyök! El innen, el szememből!
Meghalsz, silány magaddal ha parancsunk
Után is terheled az udvart. Pusztulj!
Véremnek méreg vagy.

POSTHUMUS.

Az Isten óvjon!
S megáldja, ki jó az udvaron marad!
Megyek. (*Elmegy.*)

IMOGEN.

Ennél már élesb nem lehet
A kinhalál.

CYMBELINE.

Hálátlan, ifjuságom
Kellett voln' visszaadnod, és te évek
Súlyával terhelsz.

IMOGEN.

Kérlek, jó uram,
Önkinzásoddal ne emészd magad':
Dühöd' nem érzem: minden rettegés
Minden kin egy nemesb érzésbe ful.

CYMBELINE.

Nincs hűség, szeretet?

IMOGEN.

Nincsen remény,
Kétségbesett, s vele a szeretet.

CYMBELINE.

Miért nem kelle királynénk fia?

IMOGEN.

Oh hála, hogy nem kelle! Sast vevék,
S a vércsét kerülém.

CYMBELINE.

Koldust vevél, és trónomat a szenny
Fészkévé tenni készülél.

IMOGEN.

De sőt
Fénynyel tetézni.

CYMBELINE.

Oh, elvetemült!

IMOGEN.

A te hibád, uram, hogy szeretem:
Játszó társammá tetted; s bármi nőhöz
Ő méltó férfi: tul fizet az egész
Összeggel, melyet értem ad.

CYMBELINE.

Őrült vagy?

IMOGEN.

Sir, szinte az: gyógyítson meg az ég!
Bár pásztor lánya volnék s ő juhász
Szomszédunk gyermeke!
(*A Királyné visszatér.*)

CYMBELINE.

Te eszelős!

(*A Királynéhez.*) Együtt lelém megint: nem úgy
tevél

A hogy rendeltük. El vele és csukd el.

KIRÁLYNÉ.

Oh kérlek, türelem. – Csend! Lányom asszony,
Csend! – Drága felség, hagyj magunkra és
Keress vigaszt belátásod szerint.

CYMBELINE.

Szikkadjon el mindennap vériből
Egy csepp s e hóbertjában veszszén el
Vénségire.

Pisanio jön.

KIRÁLYNÉ.

Pfui! – Térj ki: ime, szolgád.
Nos, nos, uram, mi hír?

PISANIO.

Fiad urad
Gazdámra kardot ránta.

KIRÁLYNÉ.

Hah! De baj,
Reménylem, nincs?

PISANIO.

De hisz lett volna, ha
Nem inkább játszik, mintsem vív uram,
S dühét veszi segédül: ott levő
Urak szétválasztották.

KIRÁLYNÉ.

Nagyon örülök.

IMOGEN.

Atyám fiad barátja s őt pártolja.
Egy számüzöttre kardot huzni. Oh
Derék lovag! Bár Afrikában állna
E kettő szemben s én tővel közel,
Hogy szurdalhatnám azt, a ki hátrálna.
Mért hagytad el urad'?

PISANIO.

Parancsolá.
Nem türte, hogy kísérjem őt a révig.
E jegyzéket adá elvégzenem,
Ha tetszenék rám biznod.

KIRÁLYNÉ.

Hű cselédje
Volt mindig, s hogy lesz is, becsületem
Reá!

PISANIO.

Felség, alásan köszönöm.

KIRÁLYNÉ.

Forduljunk egyet, kérlek.

IMOGEN.

Itt fogok

Veled fél óra múlva szólni: addig

Nézd legalább, mint indul el

uram. *(Elmennek.)*

III. SZÍN.

Köztér.

Cloten két Nemessel jön.

1. NEMES.

Uram, tanácsolnám, válts inget: a tett hevétől úgy párologsz, mint valami áldozat. A honnan levegő kijön, oda be is megy a levegő; már pedig itt körülöttünk nincs olyan egészséges levegő, a milyen belőled jön.

CLOTEN.

Ha ingem véres volna, akkor volna mit váltani.
Megsebeztem őt?

2. NEMES.

(magában).

Nem, hitemre, annyira sem, mint türelmét.

1. NEMES.

Hogy megsebezted e? Teste ugyancsak váz legyen, ha meg nem sebezted; ha nincsen megsebezve, akkor teste nem is egyéb, mint megszokott járása az aczélnak.

2. NEMES.

(magában).

Aczéla adósságba verte magát s csak úgy oldalt került a városnak.

CLOTEN.

A pimasz nem akart helyt állani.

2. NEMES.

(magában).

Nem ám, hanem egyre szökött előre, szembe.

1. NEMES.

Helyt állani veled szemben! Van ugyan földed, a mennyi neked elég; de ő még gyarapította területedet, mert egyre tágított.

2. NEMES.

(magában).

Tágított annyi hüvelknyit, a hány óczeántok van,
filkók!

CLOTEN.

Bár csak ne választottatok volna szét bennünket!

2. NEMES.

(magában).

Bár csak ne addig, míg meg nem mérted volna a
földön, mekkora bolond vagy.

CLOTEN.

S az a leány ezt a ficzkót szeresse s engem
megvessen?

2. NEMES.

(magában).

Ha bűn a helyes választás, akkor elkárhozott.

1. NEMES.

Mindig mondtam, uram: agyveleje nem tart lépést
szépségével; jó czégér, de elmésségének csak gyér
sugarait láttam.

2. NEMES.

(magában).

Nem igen sugározz bolondra, nehogy a viszfény
sebezze.

CLOTEN.

Gyere, menjünk szobámba. – Sebet szerettem volna látni.

2. NEMES.

(magában).

Nem kívánnám, ha csak számon nem esik, a mi nem is oly nagy eset lett volna.

CLOTEN.

Velünk tartasz?

2. NEMES.

Követni fogom fenségedet.

CLOTEN.

Nem, gyerünk együtt.

2. NEMES.

Menjünk, mylord. *(Elmennek.)*

IV. SZÍN.

Szoba Cymbeline palotájában.

Imogen és Pisanio jönnek.

IMOGEN.

A parti réven kéne élned, és

Minden hajón kérdezned: mert ha irt,
S én nem kapom meg, kárba ment papir
Voln', mint a följánlott kegyelem.
Mi volt végszója?

PISANIO.

Királynőm, királynőm!

IMOGEN.

S lobogtatá kendőjét?

PISANIO.

S csókolá.

IMOGEN.

Érzéktelen gyolcs! boldogabb nálamnál! S ez
minden?

PISANIO.

Nem, mert mig fülel avagy
Szememmel megkülönböztethetém
Másoktul, a hajó színén maradt,
Kalappal, keztyűvel, kendővel intvén,
A hogy kedélye vágya, hánykodása
Jelezni tudta, lelke hogy mi lomhán
Vitorláz el, s mi gyorsan a hajó.

IMOGEN.

Mért nem kísérted szemmel, mignem oly

Kicsinyre olvadt, mint a varju, vagy
Kisebbre még!

PISANIO.

Kisérttem, asszonyom.

IMOGEN.

Én megszakgattam voln' szemizmaim',
Csakhogy láthassam, míg a messzeség
Oly ponttá nem feni, mint tű hegye;
Sőt követem vala, míg a szunyog
Alakjából léggé nem olvad: aztán
Elfordultam és sirtam volna! – Jó
Pisanio, mikor halljuk hírét?

PISANIO.

Bizonynyal, úrnőm, első alkalommal.

IMOGEN.

Nem is bucsuztam tőle el – pedig
Sok édes mondandóm volt; – mielőtt
Még mondhatám, hogy ekkor s ily időn
Ily és ily gondolattal gondolok
Reá; vagy tőle esküt veheték,
Hogy olasz nők nem sértik érdekem'
S becsületét; avagy meghagyhatám,
Hogy reggel s esti hatkor s éjfelen
Találkozunk imában, mert én akkor
Az égbe szálllok érte; s mielőtt